

Paradisfåglars spel är inte demokrati

av Bengt-Åke Wennberg

I lördags såg jag på David Attenborough program om paradisfåglarnas spel. De kråmade sig och sprätte och gjorde utfall mot varandra. De ropade - välj mig, välj mig, välj mig!

Likheten med partiledardebatten i går var öronbedövande. Språket var fyllt av "satsningar" och "leverans". Vem var bäst? Vem kunde man lita på? Vem gav mest eller minst när det gällde förmåner och service?

Jonas Sjöstedt talade om att man gjort skolan till en affär medan han själv med liv och lust deltog i att göra politiken till en marknad där man sålde åsikter och idéer. SVT:s kommentatorer fastnade i att bedöma partiledarna som om de vore någon slags idrottsstjärnor eller popartister.

Debatten präglades av en intern logik och blev nästan som ett slags ritual i vilken argumentationen följde givna rörelser. Inte en gång refererades till motsvarande debatt i samhället och de många intressanta inlägg som där görs om liknande frågor. Det var som om partiledarna fanns på en annan planet. Eller i alla fall på en scen långt ovanför oss medborgare.

Jag funderade hela tiden på vad samtalsformen gjorde med oss åhörare. Vi var verkligen i ordets rätta bemärkelse valboskap. Vår enda uppgift var att välja rätt. Min fråga blir då – är det en sådan demokrati vi vill ha? Kanske är det svenska folkets vilja att vi skall se oss som kunder och se politikerna som leverantörer av det samhälle vi vill ha.

Det är inte min bild. Min bild är att vi alla skapar samhället och att våra politiker skall hjälpa oss med det så gott dom kan. Samtalen är till för att hjälpa varandra att belysa frågor som inte vi kan klara var för sig utan där vi behöver möta många olika perspektiv för att kunna ta gemensamma tag. När det är svåra frågor måste politikerna rycka in och hjälpa oss att förstå vad det handlar om så att vi alla kan göra vårt bästa för att samhället skall bli så bra som möjligt.

Nu fick vi inte några ledtrådar till detta. Inte ens i flyktingfrågan. Där sade man bara att den diskuterades i partierna – jaha, vadå? Om vi har ett ledarskikt som inte tycks vara med i samhället och inte tycks kunna samtala eller ens belysa vår tids svåra frågor på ett relevant sätt blir jag allvarligt oroad.

Att exempelvis diskutera flyktingfrågan är inte att hävda sina egna ideologiska ställningstaganden. Vår tids problem med krig, fattigdom och flyktingar löses inte med mer eller mindre spekulativa förslag till hur invandring och utvandring skall hanteras av våra myndigheter. Det är en samhandlingsfråga. Vad kan vi var och en i vår lilla krets göra för att påverka de samhandlingar som nu leder till dessa katastrofala utfall? Det behöver diskuteras.